

DOLARSKI ZNAK sam na sebi ne bo mogel rešiti ne zapade Evrope, ne Kitajske, ne Grčije in Italije. To kongresniki se spoznavajo. Ampak niso dovolj pametni, da bi se lotili odpravljati vzroke zmede po svetu, zato so pripravljeni prispetati še več milijard za nadaljevanje tega kar je zastarela — za status quo. S tem riskirajo bodočnost tudi naše dežele v vsega človeštva. Kajti kadar pride polom, bodo v njemu trpele najmanj dve generaciji, predno si bo svet opomogel in si zgradil pot v nov red — v socializem. Velik del sveta je že v njemu in od njega se v kapitalističnih deželah lahko veliko učimo.

Čehoslovaška prešla iz zapadne v vzhodno sfero na celi črti

Edvard Beneš in Klement Gottwald. — Praga sedaj trdno zasidrana v slovanskem bloku. — Kardinal Josef Beran maševal za novega predsednika

Ta pondeljek, 14. junija, je čehoslovaška republika dobila svojega tretjega predsednika. Prvi je bil Tomaž Masaryk, drugi Edvard Beneš in tretji sedaj je Klement Gottwald.

Različni značaji

Cehi so bili v pokojni Avstro-Ogrski najjačji, oziroma najbolj drzen-element, ki je izpodkopal temelje dinastične in monarhiji. V Sloveniji je bilo sorazmerno takega uporništva — razen v socialističnih vrstah — jake malo.

Od leta 1914 dalje, ko se je pričela vojna, so bili Cehi že takliko pripravljeni delati za razpad Franc-Jozefovega cesarstva, da jih je veliko pobegnilo v bitkah na vzhodni fronti k Rusom, a mnogo pa je bilo tudi pobitih, ker so jih habsburški častniki nalači potiskali pred žrela češke armade.

Vodja tega češkega gibanja je bil sloviti učenjak in filozof. Tomaž Masaryk. Bil je demokrat Wilsonove sorte, iskren človekovej in narodnjak. Po rodu je bil Slovák, a cutil se je za Čeha. Slovaki so bili tedaj še pod Madžarsko in vladani od madžarske duhovštine. Liberalne intelligence je bilo silno male med njimi, dočim je bil češki narod tedaj že na visoki kulturni stopnji in klerikalizem je imel med njim — z izjemo Moravske — jake malo moči.

Tomáš Masaryk je bil tedaj v Ameriki in poučeval v tukajšnjih univerzah. Imel je v vezniških krogih tolikšno moč, da so mu obljubili po zmagi pomagati zgraditi čehoslovaško republiko po njegovem okusu in tako je bila izmed slovanskih dežel ona edina, ki je dobila res demokratično vlado. Kajti vezniški so v Jugoslaviji pomagali Pašiću in Aleksandru, na Poljskem pa Piłsudskemu, hiterji in aristokraciji.

Beneš imel težke čase

Ko je Tomaž Masaryk prevzel predsedništvo republike, je bil že v letih in slabega zdravja. A je vztrajal, da se je dažela stabilizirala in nato izrekel željo, da naj ga nasledi njegov drug izmed vojnih let, Edvard Beneš. To se je zgodilo brez opozicije.

Toda Beneš ni dobil lahkega dela. V Avstriji so zanetili svoje kali klerofašisti, v Italiji je vladal Mussolini, ki je sovaržil Masaryka in Beneša, v Nemčiji pa je rohnel Hitler.

Masaryk je umrl in ni doživel tragedij, kakor jih je moral Beneš. V poletju leta 1938 sta angleška in francoska vlada usodo Cehoslovaške pod krinko miru izročile Hitlerju.

Edvard Beneš je moral oditi. Bil je profesor nekaj časa na češki univerzi in ko je tudi Amerika stopila na stran Angleje v vojni proti osišču, je od-

šel v London, kjer je načeljeval zamejni vladi.

Po zmagi se je vrnil v Prago. Toda Čehoslovaška je bila po tej drugi vojni povsem drugačna kakor po prvi. Po prvi je bila popolnoma pod vplivom Francije, Zed. držav in Anglije. Njene čete pa so se v civilni vojni v Rusiji borile proti boljševikom skozi vso Sibirijo.

Sedanja Češka in Slovaška sta prišli iz vojne veliko bolj pod vplivom takozvenega sovjetskega ali slovanskega bloka kot pod vplivom zapada.

Zapad igro izgubil

Vendar pa se je velik del stare češke buržavije sovjetskemu vplivu upiral in iskal zaslombe za prevlast med Američani in Angleži. In res, — ko se je vladava v Washingtonu odločila izvajati Trumanovo doktrino, kjer koli na svetu, si je izbrala za bojšče tudi Čehoslovaško.

Komunisti na Češkem delajo že od konca vojne skupno s social-demokratsko stranko, ki ji načeljuje Zdenek Frélinger. Desničarski social-demokrati pa so paktirali z Londonom.

Ko je bil ta razvoj na točki, ob kateri je moral početi, se je oglašil premier, komunist Klement Gottwald in ministri, ki so hoteli pod kontrolo Washingtona in Londona, so se moralni odločiti. Gottwald jih je primoral resignirati. Beneš nihjivo resigracije ni hotel sprejeti. Gottwald mu je razjasnil, kako in kaj in tako je levica sprejela vsa vladna mesta, razen mestno vrnjanega ministra Jana Masaryka, ki je nekaj tednov potem izvršil samomor.

Češka je sedaj popolnoma v slovanskem bloku, kar naše daje (Konec na 5. strani.)

Sele minulo nedeljo, dne 13. junija, je imel predsednik Truman na svoji sedanjosti govoriti tudi res mnogo ljudi — v parku v San Franciscu.

V Omahi v Nebraski pa je govoril v dvorani, v kateri je prostora za nad deset tisoč ljudi, toda nad 7000 stolov je bilo praznih. Tako se mu je zgodilo že v par drugih krajih po zapadu, n. pr. v državi Washington.

Reporteri, ki ga spremljajo, pravijo, da se dolgočasijo. Trumanovi govorji da so monotoni, čita jih včasih z zatiskovanjem in nobenega ognja ne more udahiti v svoje besede. Sele ko je prispel v Butte, v Montani, se je nekoliko razvred.

Udrihal je po republikanski večini v zveznem kongresu in dejal, da nismo imeli še nikoli slabše zbornice kot je sedanja. Republikanci se smejejo in od-

USTANAVLJANJE "TUJSKE LEGIJE" JE PONIŽANJE ZA ZEDINJENE DRŽAVE

V kongresu je večina odobrila načrt za ustanovitev "tujske legije", kot jo ima n. pr. Francija. Razlika je le v tem, da francoska armada sprejema v svojo takozvano tujsko legijo, ki jo uporablja v svojih kolonijah v Afriki, največ propadle plemenitaše, bivše zločince in pustolovce.

Ameriška tujska legija pa naj bi bila po kongresnem načrtu ustanovljena iz poštenih ljudi. V naši armadi bi služili pet let. In ako službo častno dokončajo, se jim po prestanem roku da državljanke pravice.

Za začetek bi naj se v to legijo vzel v evropskih razseljeniških kempah 25,000 moških.

Mnoge poslance je mikalo pričeti s tem "eksperimentom". Nekateri pa se zanj že dolgo navdušujejo, med njimi zlasti senator Lodge.

Kritiki so seveda nasprotovali, češ, kaj neki si mislimo o svoji deželi, ako bomo tuje najemali, da naj jo branijo! In bi bilo res smačno.

Cim se je zbornica o načrtu ugodno izrazila, že se je vest o tem raznesla po vsi Evropi. Ameriški žurnalist A. Kendrick je poročal po radio-omrežju Columbia Broadcasting z Dunaja, da lahko dobimo 25,000 moških v našo "tujsko legijo" takoj v Avstriji in še več kar takoli. Kajti ameriškim oblastim so se prijavili za vstop "Paveličevi ustaši", bivši slovenski "domobrančci", sedaj tudi mnogi Čehi, ki nočejo nazaj, poljski "antikomunisti", Mihajlovičevi četniki in na tisoče nemških nacija.

In nihjova kvalifikacija? Da — vsi poudarjajo, da so sovražniki komunistov "in pripravljeni ili v vojno za osvoboditev dežel, ki si jih je Stalin podjarmil."

V resnici pa žele, da bi vojne ne bilo temveč da bi se na takle lahen način prikopali do kruha in bili z vsem preskrbljeni. Kajti na svoje lastne oči vidijo, da so ameriški vojaki preskrbljeni boljše kot pa vojaki katerih koli druge dežele na svetu.

Ustanavljanje take tujske legije, ali pa propaganda za njo, ima v resnici samo en namen: pospeševati takozvano "mrzlo" in živčno vojno. Ako bi ameriška armada sprejela ponudbo "ustašev", "četnikov" in "domobrančev", bi bilo to Jugoslaviji namig, da se Zed. države lahko podajo v vojno proti nji z njenim lastnim vojaštvom. In enako velja za Poljsko, Romunijo itd.

Zed. države so že med vojno poskušale z nekako tujsko legijo, pod preuzezo, da se bi borila za osvoboditev Avstrije, sicer na ameriške stroške, toda pod pokroviteljstvom "nadvojvode" Otona. A nastal je s strani Čehov, naprednih Jugoslovanov in pa liberalnih krogov v splošnem tolkšen pritisk in protest, da sta državni in vojni departmet legijo razpustila.

Potrebno je — in častno bo za Zed. države, ako se enako zgodi tudi v tem slučaju.

Še o darilnih pošiljkah v starci kraj

Odkar je Jugoslavija uvelia načrte po svojih "ekspresnih" potih iz Trsta.

V Proletarju smo glede darilnih pošiljki objavili vse pojasnila, kolikor smo jih mogli določiti. Vsa so bila avtentična.

Sledče pa je kritika iz omenjenega komunističnega dnevnika, katero Jugoslaviji sovražni slovenski tisk najbolj izrabljata. Morda pa je ta kritika "Ljudske pravice" na mestu?

Skoro se zdi, kot da je stvar izmišljena, a vendar, tisk je enak kot ga rabi "Ljudska pravica". Klerikalni listi so dobili izvod omenjenga lista z dne 17. maja prej nego mi — brz.

Ko je bil ta razvoj na točki, ob kateri je moral početi, se je oglašil premier, komunist Klement Gottwald in ministri, ki so hoteli pod kontrolo Washingtona in Londona, so se moralni odločiti. Gottwald jih je primoral resignirati. Beneš nihjivo resigracije ni hotel sprejeti. Gottwald mu je razjasnil, kako in kaj in tako je levica sprejela vsa vladna mesta, razen mestno vrnjanega ministra Jana Masaryka, ki je nekaj tednov potem izvršil samomor.

Češka je sedaj popolnoma v slovanskem bloku, kar naše daje (Konec na 5. strani.)

Sele minulo nedeljo, dne 13. junija, je imel predsednik Truman na svoji sedanjosti govoriti tudi res mnogo ljudi — v parku v San Franciscu.

Kongres je res ne samo nadzadnjaški ampak tudi brez smisla za socialne probleme, ki se kupičijo nad nam. It kar Truman na svojih dolgočasnih shodih pozabljajo povedati je, da je njegova stranka v kongresu prav tako "zanik" kot republikanska. In pa da mu obe stranki podpirajo njegovo vnanjo-politiko — torej ni niti tem v oziru med njima nobene razlike.

V San Franciscu je ugotavljal, da bomo imeli mir. A na tem ali onem drugem shodu pa govoriti kot da se ima vojna vsak tipični. Češ, za mir zgleda slabše kot pred par meseci in moramo biti pripravljeni na vse možnosti.

Na tej turi — ki jo je on sam označil za nepolitično — govori samo politično, s ciljem, da ostane v Beli hiši tudi nadaljnja štiri leta. Priznava, da imamo inflacijo, draginjo in da je pa ho tel vse to preprečiti, a mu republikanska večina ni pustila. Dodati bi moral, da tudi njegova stranka ni storila nobenega izdatnega koraka, da bi se obvarovalo kontrolo nad cestami. Tako se cene nemoteno višajo in kjer kake vrste potrebujo manjša, cvetne špekulan stvo in odiranje ne da bi se ka bla oblast kaj brigala zato. Truman sicer govorji, kritizira in očita, toda da bi izdatno porabil svojo moč, ki jo ima in mu jo daje ustava in naš splošen vladni sistem, tega ni storil. Zato mu republikanci upravičeno očitajo, da igra le politiko.

Enako jo igra s civilnimi svobodčinami. Na eni strani

Prisilna vojaščina v mirnem času prelom z ameriško tradicijo

Zvezni senat je z 78. proti 10. glasovi sprejel predloga za uvedbo prisilne vojaške službe, ki ji doslej v mirnem času še nikoli nismo imeli.

Ameriška armada je sedaj desetkrat večja kakor pa je bila v mirni dobi pred prvo svetovno vojno in veliko številjenja kot pred vojno št. II. Vlči temu naš vojni oddelek ni zadovoljen in ne predsednik. Zato sta zahtevali "draft". Senatna vojna komisija je zaslišala večno ljudi — največ seveda generala in člane vojnega, oziroma obrambnega departmента v kmeti očetih, v umetno ustvarjeni — bodo morali fantje iz delavnic in šol, hčere nečet.

Po senatnem načrtu bosta vse v vojno službo dva izmed vsakih treh upoklicancev.

Zed. države so leta in leta slovile baš radi svojega prostovoljnega vojaškega sistema. Na sto in stotisoč fantov in mož je v dobi masnega priseljevanja v to deželo bežalo iz Evrope ne samo radi želje po boljšem kruhu pač pa z nagonom, da se ogrejo slatki v armadi. Zato so bežali pred Franc-Jozefom, pred kajzerjem, pred italijanskim in številnimi drugimi vladarji, ki so držali svoje mlade podložnike v vojaški suknji zdržema po tri leta in potem še v rezervi.

Mrs. Roosevelt, ki je za "draft", vprašuje, čemu se bi tudi kapitala ne "draftalo"? Le kaj ji pada v glavo! Kapital je vendar svetost! Privatna svojina je po naših zakonih in tradicijah nedotakljiva. Vzeti pa sme življa bitja in jih konfiscirati, dokler jih rabiš. In ta bitja so predvsem sinovi delavcev in malih farmarjev. Sinovi velike gospode dobre čine in tako se ogrejo težkemu vojaškemu življenu in v vojnah so večinoma na čimvarnejših krajih.

Je res zanimivo, da je treba kapital, to je profiti ščititi, ne vprašati pa se, ali si pri volji dati sivo leta v vojni aparatu. Vzamejo te in mirna Bosna.

ko strog. In krivci, aki jih je kaj, so morda svojo zanemarjenost že popravili ali pa jo tudi plačali s kaznijo. Vendar pa oblasti tam svetujemo, da je članek v "Ljudski pravici", ker je bil v opozicionalnem tisku razširjen, in seveda ni bil ignoriran tudi v našem ne, porazno vplival.

Glasi se:

KDO JE KRIV,

da se že pol drugi mesec rede podgane s paketi iz inozemstva

Darilne pošiljke naših izseljencev iz Amerike, ki prihajajo v znatnih količinah, se morajo od 1. aprila dalje cariniti. Rabljene oblike in druge rabljene stvari ter hrana so carine prosti, prav tako je prosto carine kolonialno blago do 1 kilograma. Novo blago pa se ocarini na tak način, da pride na luksuzne predmete večja vsota, na pred (Nadaljevanje na 2. strani.)

jih priporoča, a ob enem podpira in ščiti reakcijo. Zaradi zemorskih glasov se hoče prikupiti zamorcem, včasi se mu zaleti in je za rešitev palestinskega vprašanja tako kakor Židje žele, potem se zopet premisli in demokratični politiki pa študirajo, kako bi ga pripravili, da ne bi več kandidiral.

Demokratični boss Arvey v Chicagu je odprio proti Trumanu

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NARODNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pon-
deljka popoldne za pribreštev v Številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 22, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Profesor Laski o taktiki Anglije v palestinskem vprašanju

Profesor Harold Laski je pred nekaj tedni prišel predavati v Roosevelt College v Chicagu. Pred par leti je bil predsednik eksekutivne angleške delavske stranke. Je svetovno znan predavatelj v ekonomskih in političnih zadevah. Po svojih nazorih je smatran za levicaškega socialista. In kot tak je dostikrat zelo kritičen na laboritsko vlado, ki jo tvorijo člani njegove stranke.

Zelo ostro jo je obsojal zaradi njene politike v Palestini, o kateri pravi, "da je črn madež na našem dobrem imenu."

"Vodi jo namenoma in zavestno v pomoč Arabcem in proti Židom. Spremljana je z obrekovanjem, zavajalnim razlaganjem in cinizmom."

Dalej je dejal, "da je laboritska vlada padla le redkokdaj tako globoko in pokazala tako trdo dušo... To ni samo politika vnanjega ministra Bevina — to je politika vlade in stranke." Laski pravi, da ta politika priča, kaj zli ljudje lahko store kadar imajo moč.

Laskijev izjave je komentiral v čikaškem "Sun-Times" Irving Pflau v izdaji z dne 9. junija in ugotavlja, da so Židi Laskijevih trditev res lahko veseli.

Toda tudi med Židi ni soglasnosti. Predstavniki Židovske agencije bi radi sporazum z Anglijo. Sternisti (židovska teroristična organizacija) so proti vsakemu kompromisu z Anglijo. Oni trdijo, da so arabski napad na Izrael podnetili Angleži, ker britanski imperializem noče židovske države v Palestini ali bodisi kjerkoli na bližnjem vzhodu. Sternisti dolže Židovska agencija krijeve za nezadostno pripravljenost Izraela za vojno, ker se je v glasom njihove trditve preveč zanašala na sporazum z vlado v Londonu, na Združene narode in na predsednika Trumana.

Združeni narodi so res poskusili pridobiti arabske dežele in Izrael za prenehanje z vojno. Za posredovalca je bil poslan tja švedski grof Folke Bernadotte. Obe strani sta pristale na njegovo zahtevo za širitevne premirje, toda zastopniki arabskih dežel pod gotovimi pogoji.

Medtem se je arabska fronta pripravljala za odločilen napad. Trans-jordanska armada je privlekla na svoje pozicije težke obleževalne topove, s katerimi jo je oborožila Anglija. Egiptanski senat v Kairu je odobril \$84,000,000 kredita za kritike stroškov egiptanske armade, ki so vsled vojne proti Židom jako narasli. Vojska Trans-Jordana pa financira Anglija. Enako fraško.

Združeni narodi so vsled "politiske sile" (power politics), ki jo vodita Velika Britanija in Zed. države, brez moči. Ruski predlog na konferenci Z. N., da naj bi poslali tja armado napraviti red in mir, je bil zavrnjen, ker ga je zastopnik Anglije vetiral, ameriški pa ugovarjal. Angleška in ameriška vlada namreč pod nobenim pogojem nočeta, da bi stopil v Palestino ali v arabske dežele kak sovjetski vojak.

To nevzdržno stanje in ščuvanje je povzročilo veliko napetost tudi v francoskem Maroku, kjer je prišlo dne 8. junija do izgredov med Arabci in Židi. Oziroma do napada nanje, v katerem je bilo ubitih 42 oseb, med njimi 10 otrok. Vsi ubiti so bili Židi.

Ako bi prizadete vlade ne pozabile tako hitro na štiri svobodčine in na druge svoje medvoyne oblike ter deklaracije, pa ne bi imeli tega stanja na bližnjem vzhodu in ne živčne vojne ter novega histeričnega oboroževanja.

Nikjer ne gre vse po sreči

V Južnoafriški uniji je izgubil volilno bitko sloviti državni in vojaški večak Jan Smuts. V volitveni, oziroma v kampanjski turji je izgubila po zapadu, ob Pacifiku in tam okrog predsednika Truman.

Je prav, da se volilci upirajo.

Ni pa pravilno, ker glasujejo le proti nekomu zaradi tega ker ga ne marajo, namesto da se bi organizirali za kak tehničen, za res vreden socialni program in bi rekli: starega nočemo, odločili smo se za nov red.

Toda takci volilci so v naši deželi redki. Vzlic temu, morda pa se bo v glavah angleške mase vendarje kaj spremenil! Dajmo ji pomagati v volilni boju za "tretjo stranko". Kajti le, ak oona dobi milijone glasov, bomo lahko upali v trajen mir, v razorevanje in svetovni ekonomski preporod.

Volilna pravica vselej zatirana, ako nisi v "pravi" stranki

Ohiojski državni tajnik Edward J. Hummel je odločil, da peticijo za Wallacejevo tretjo stranko ne more upoštevati. Nastalo je razjarenje po vsem Ohiu, a Hummel trdi, da se za svoj odlok opira na zakon, ki je bil menda sprejet v času izgredov na Public Square. V njemu je rečeno, da ne sme v politične urade kandidirati nihče, ki je ali komunist ali pa komunističnih nazorcev, tudi ako ni član stranke.

Od tistih dni je delavsko politično gibanje v Ohiu razbito. Ne pa delavščina razredna zavest, ki se je letos osredotočila v takozvanem Wallacejevem političnem gibanju.

Ta nova politična skupina je dobila v Ohiu dovolj podpisov — več kot dovolj. A vendor jih je Hummel zavrgel, če, da Ohio je proti komunistom in proti da bi oni kandidirali na kakršni koli volilni listi, torej ven z njimi!

Henry Wallace ni komunist. Saj mu celo očitajo, da niti za-
dostnega socialističnega programa ne oglaša. Je le za svetovni
mir, za štiri svobodčine, za odpravo laskote itd., itd.

A vzlic temu mu ne puste na glasovnico celo v tako demo-

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Nedelja. Skozi moje okno gle-
dam na vrt. Razgled ni revno
razveseljiv. Pomanjkanje dežja,
kajti deževalo ni že dvajset dni.
Vse je orumeleno, trava je pa
taka, da izgleda kot da smo že
pozno v avgustu. Pač čudno!
Nered ni menda samo na zemlji.
Tudi gori v Valhalli, Olimpu ali
pa v nebesih — mora biti nekaj
narobe. Časih lije po cele tedne
in potem po mesec nečesar.

No, predno je bilo to pismo
dostavljeno Proletarecu, je že
dva dni deževalo.

Polično smo bolj srečni.
Kandidati naših obeh večjih
strank govore krizem dežje in
obljube deževalo, da je veselje.
Ce se polovica tega kar obljubuje
je ti može uresniči — bomo
ne samo močnejši, ampak tudi
najsrcenejši ljudje na zemlji.
Kot da nimamo že dovolj grme-
nja od strani republikancev,
moramo sedaj vsak dan poslu-
šati še Harry Trumana obljube.

Priznati moram, da so govorji
našega predsednika — liberalni
— ali takšni so bili razen njego-
vih govorov ticečih se zunanjih
politike, vse njegovi govorji. Ali
rezultati so pa bili ravno na-
sprotni. In to bo danes težko po-
praviti. Mogoče, da smo ameri-
ški volilci naivni in da se damo
s par radikalnimi govorji zopet
uspraviti — ali to pot bo težje,
kar bo naš predsednik Truman
kmalu uvidel.

Danes sem poslušal, kar so
upam storili milijoni drugih, rado-
dio govor Henry Wallacea. To
ni bil govor demagoga, kateri v
vsakem mestu in kraju spremi-
ša svoje obljube. To ni bil go-
vor praznih votnih fraz in kam-
panjskih obljub, katere so brez
pomena. To je bil govor človeka,
kateri ima misijo, človeka,
kateri pozna nevarnost kamor-
nas tira skupna politika obeh
glavnih političnih strank, člove-
ka, ki zavrsti v vojaščino, v
zadušili, če se ne bo
carinjenje v najkrajšem času
pričelo v večjem obsegu.

Preprostemu človeku so vzro-
ki tako dolge zakasnivite neraz-
umljivi. Ce pa pogleda stvar
globlje, lahko ugotovi: pošta ne
razpolaga s primernimi prostori,
kjer bi lahko cariniki opravili
svoje povečano delo. Odgovorni
ljude na poštnih ustanovah se
sicer že od pričetka aprila tru-
dijo, da bi take prostore našli in
so se zato obrnili na stanovanjski
oddelek NLO Ljubljane ter
na vse druge pristojne organe.
Za to so si prizadevali tudi na
stanovanjskem oddelku. Skupaj
so pregledali že več prostorov v
Ljubljani. Tako n. pr. so se me-
nili med drugim o prostorih v
novi Savski koloniji, o fiz-kul-
turnem domu v Šiški, o dvorani
v poboljševalnici na Selu, o pro-
storih v starci "cukrarni" itd., pa
tudi o poslopijih v okolici, n. pr.
v Domžalah in na Vrhniku.

Vendar pa kljub vsemu trudu
in prizadevanju niso prišli do
ureditve tega problema: nekateri
prostori, ki jih predlagajo
poštna direkcija, stanovanjski
oddelek ne more odstopiti; drugi
ki jih nasvetuje stanovanjski
oddelek, pa pošta ne more
uporabiti, ker po njenem mne-
nju niso primerni...

Teksto je ugotovil, kateri iz-
med obeh ima prav. Dejstvo pa
je, da niso nosili ameriški volilci tak-
so sodne moči v svojih rokah kot
je bodo v jeseni 1948. V njih ro-
kah je takoreč vprašanje mi-
ri vojne. Upam, da ne bo
slovenskega delavca, kateri ne
bi pomisli o tem, ko bo odhajal
na volišče.

Pred sto leti

Kot je danes razrukan svet je
bilo nekaj podobnega še skoraj
v večji meri ravno pred sto leti.
Stvari so se navadno pričele v

Franciji, katera je v tistih časih
nosila bakljivo revolucijo. Na og-
njiču prve francoske revolu-
cije, katera je skoraj ugasnila v
Napoleonovi slavi, je se vedno
tudi stari jakobinski ogenj, ka-
terega je podnetil novi delavski
in ljudski revolucionarni duh
Proudhou, Blanquija, Marx-
a in drugih. Dvaindvajsetega fe-
bruarja leta 1848 je zagrmelo

v Parizu, kralj Louis Philippe je
bil vrzen s prestola in republi-
ka je bila ponovno proglašena. Od-
mev je bil ogromen. Na Dunaju

se je oglasil zloglasni Metter-
nich, če, da je to samo ponov-
ljanje leta 1793, ter da bodo ev-
ropski zavezniki ponovno na-
pravili red v Parizu. Ali komaj

dva tedna pozneje je ravno ta
knez Metternich bil na begu z
Dunaja, kjer so ga hotele revo-
ucionarne množice obesiti.

Rezultat je bil, da se cesar
Ferdinand podal ter obljubil li-
beralno konstitucijo in ustavo.

Ob istem času je počelo na Če-
škem in na Ogrskem, kjer je
madžarski patriot Košut (Kosuth)
proglašil Ogrsko kot neod-
visno liberalno državo.

Ta revolucionarni val se je širil
dalje. V Berlinu so delavci
in dijaki proglašili revolu-
cionarno republiko, ter kralj sam

je moral stati odkrit pred krsta-
mimi padilimi žrtvami. Na Bavarskem
so delavci in dijaki zapoldili kra-
jajo ter v severni Italiji so se
glavna mesta uprla avstrijski
vladi — v Neapelju so zapoldili
bourbonskega kralja ter v Rimu
je bil ubit-papeški minister Ros-

Celo sam papež je moral po-
begniti iz Rima. Tudi pri nas, v
takrat mirnih slovenskih krajih,
so se pojavili kmečki upori —
in med slovensko inteligenco je
zašel nov revolucionarni prepo-
rod.

Ali kakor danes, je bila tudi
takrat reakcija močna. Ruski
car je s krvjo zadušil upor re-
volutionarjev na Poljskem. V letu 1849 je prišel na pomoč av-
strijskemu Francu Jožefu, da

sta skupaj zatrla ogrska revolu-
cija. Na Dunaju sta pomedia re-
volutionarni upori generali Je-
lačić in knez Windischgraetz. In
mlači cesar Franc Jožef, katere-
ga se je tako opevalo v naših
solah, je na stotine revolu-
cionarjev postal na vislice.

Upor mlade Italije je za-
dušil Radecki, isto tako upor na
Češkem. Druga francoska republi-
ka je bila zavratno umorje-
na po njenem predsedniku
Louisom Bonapartom, kateri se
je dal proglastiti pod imenom
Napoleon III. za francoskega ce-
sarja. Leto pozneje je isti Na-
poleon v spremstvu francoskega
vojašča postal papež v Rim
in kjer je kot papeževa garda
ostala dokler jih niso spodili
Garibaldijevi revolucionarji. V
nemških deželah pa je prišel na
krmilo po imenu Bismarck, kateri
je v nekaj desetletjih zedi-
nil Nemčijo pod žezлом pruskih
Hohenzollernov.

Tako se je obrnilo nihalo raz-
voja nazaj in rovelucionaren
plamen, kateri je obeta takoj
veliko — je ugasnil za precej
časa. Ali ta stoletni jubilej je za
nas delavce zelo pomemben.

Naše gibanje

Kot opažam v našem Prole-
tarцу, je odmev za pomoč na-
šemu listu v resnicu zelo dober.
Ali to je še začetek. Vsak delav-
ski list, kateri je odvisen samo
od naročne in nima dobro-
plačanih oglasov kot jih imajo
meščanski listi — je v istem po-
ložaju, — odvisen je od liberalne
podpore citateljev. Sedaj, ko
pride doba piknikov, nam bo da-
na prilika ne samo za agitacio-
ampak tudi za zbiranje dena-
nih prispevkov v pomoč našemu
listu.

Anna Beniger

V Proletarju čitam, da je na-
ša upravnica Anne Beniger slabe
zgodbjava in da je bila v bol-
nišnici. Zelim ji, kot ji želijo vsi
prijetelji našega lista — skoraj-
šnje okrevanje.

Najbolj posrečena zemljepisna kupčina

Otok Manhattan, ki tvori
glavni del mesta New York, so
Indijanci prodali danskim kup-
cem za nekaj korav, zrcal in
za druge take ničvredne stvari.
Danes je ta otok davčno ocenjen
na vrednost \$17,584,492,413. In-
dijanci so bili torej strahovito
ociganjen

★ ★ KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ★ ★

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

bo Romunija nekoga dne spet "potrebovala" kralja in ker sta Churchill (morda tudi Attlee?) in pa Truman izrazila željo, da se vrne na tron v Bukarešto, se naj poroči v duhu stare romunske ustawe. Ta določa, da mora biti kralj grško-ortodoksne cerkve in tudi vsi njegovi otroci vzgojeni v nji. Michael je Ani dejal, tako je, in tako bo, če hčet kdaj postati kraljica. Pa je zavrgla papežev zapoved in se dača poročiti po obredih, ki jih Rim ne priznava za veljavne. In res — tik po poroki je "besednik" svete stolice izjavil, da Rim te poroke ne priznava in da je bila storjena v grehu, oziroma gresno. To se pravi — Ana Bourbon-Parma je storila smrtni greh s prestopom iz katoliške v pravoslavno cerkev in ako in kadar umrje, bo pogubljena. Ker je ogromna večina svetovnega prebivalstva nekatoliških ver, bo in je že ssaj, po naukah edino zvezlavljene katoliške cerkve v peku strašen drenj. A izgleda, da se tudi katoliški veljaki, od papeža navzdol, nebes na drugem svetu nič ne veseli, zato si podaljujejo življence v tej "solzni dolini" z najboljšimi zdravniki kolikor najdalj morejo.

Poročni dogodek v Atenah je eden poslednjih znatenj umiranja monarhizma in umiranja takozvanega zapadno demokracije. In ob enem žalostno poglavjuje Trumaneve doktrine, ki vzdržuje pod masko demokracijo rojalistično brezdelno svojat in financira grško vlado v pobjjanju grških domoljubov.

Predsednik unije CIO, Philip Murray, bi rad razveljavil tistočko v Taft-Hartleyjevi postavi, ki določa, da vladni delavski posredovalni odbor upošteva le one unije, katerih odborniki so na posebnih listini izjavili, da niso komunisti. Murray je ob enem predsednik unije jeklarskih delavcev in ako hoče biti v NLRB upoštevana, bi moral izjaviti, da ni komunist. Tega ni še storil, ker se mu zdi pod cast iti v tako poniranje. Saj vendar vsakdo ve, da je on soražnik komunistov. Torej čemu treba še posebne izjave. Toda zakon je zakon, zato je proti tej določbi unije jeklarskih delavcev vložila tožbo na zvezno apelno sodišče, da dozene, ako je taka zahteva ustavna ali protustavna. Ako unija izgubi na tej instanci, bo tožbo tiralna na vrnovno sodišče. Je prav, da so se celo nekateri konservativni votitelji unij zgimali, toda ni pa prav, ker so baš taki konservativni reakciji, ki je izvojevala omenjeni zakon, s svojo nazadnjaško politiko v največjo pomoc.

"Američka domovina", ki se je povzpela na najvišjo stopnjo v svoji zgodovini, preti. Spleza je na vrh lastne seveda pod svojimi starimi načeli — če to

KAJ LAHKO STORI VSAKDO IZMED NAS V KORIST "PROLETARCA"?

- Pridobivajmo mu NOVIH naročnikov
- Obnavljajmo naročnino TOČNO čim poteče
- Agitirajmo med drugimi naročniki, da store isto
- Prispevajmo v PROLETARCEV tiskovni sklad in priporočamo to tudi drugim
- Oglašajte v PROLETARCU prirede drusiev in druge stvari
- Naročajte slovenske in angleške knjige in PROLETARCEV knjigarnice
- Poskrbite, da si naroči AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR vsi tisti, ki tega še niso storili
- Naročite KOLEDAR tudi svojem v starem kraju in enako PROLETARCA.

Vsakdo naj stori za naš list kolikor more, pa bomo vse težave zmagovali!

Sovjetski diplomati v Ameriki nočejo živeti v "slums" okrajih temveč med boljšo družbo v "eksklusivnih" predelih. To čitamo na vsakih 14 dni v tem ali onem ameriškem velevelebniku ali pa v velikih revijah. Andrej Gromiko se je na primer prezeli v palačo nekje v okolici newyorskega mesta, v kateri ima 30 sob, pa dvorane, in še vse sorte druga ugodja. Lep vrt itd. Enako so oglašali pred par leti sovjetsko ekonomsko komisijo, ki je najela viho enega izmed največjih ameriških aristokratov (finančnih kraljev), toda so jo že zapustili, seveda šele potem, ko jih je lastnik oznanih, da so že vso zamazali in da noče več takih najemnikov, ki se na snago nič ne zastopajo. A newyorski "superintendent" (janitorji) pravijo, da imajo res težave s te vrste "greenhorn". Da ne znamo čistiti, da imajo na prostem kopališča, v katerih se moški in ženske nagi kopljajo in sploh da je jojo. Torej je čudno, kako da Rusi lahko dobe udobne palace še vzlike temu v najem! Seveda, plačajo draga. A če bi lastniki taki kot jih opisuje velenibnički tisk, morda pa bi vsakemu sovjetskemu diplomatu pokazali vrata, namesto da mu dajo v najem palačo ali viho kar že.

V Bogotu, v republiki Kolumbiji se je vršila medameriška konferenca, na kateri so bile zastopane vse države tega kontinenta, razen Kanade. Delegati so bil že prve dni nervozni, kajti nagajali so jim razni protestanti, katerim pravijo da so komunisti, pa če so ali niso. Delegati so se zbrali za obvarovanje demokracije, a so dozilili izgred, v katerih je bilo na stotine, morda par tisoč ljudi ubitih. In predno so se izgredili, da je bil zatravnut umorjen vojnik liberalne stranke. Ime tu ni važno. Značilne pa so posledice. Kolumbija se spreminja v fašistično državo, kakor več ali manj vse druge države v latinški Ameriki — bodisi vsled strahu ali pa vsled sovraštva do vsega kar stremi po socialnih pravičnostih. In sedaj se iz njega norujejo njegovi politični tekmeči in jamrajo nad njim demokrati. Saj tisti "demokrati", ki se boje poraza in z njim za svoje sluj-

"Socializem" v ameriških občinah je flasko. Namred v vseh tistih, ki kaj "poobčinijo" šele tedaj, kadar je stvar izrabljena, zlorabljena in brez vrednosti. Tako se je zgodilo v Chicagu, s transportom. Občina je prevzela ulične in naduljne železnicne. Slednje vozijo po eni progi tudi v podzemlju. Vse so bile bankrotirane, predno jih je mesto prevzelo. In ko so odvetniki izpraznili in izčeli vse kar so mogli, je mesto vzel ves obrat, izdal bonde in kupci so jih plavili.

Skale so rasle više in više, nizave je pokrilo prijetno zelenje, obrežja so bila posuta z belim peskom. Po zelenem lesovju je vodil srnjak svojo družino k napaju, vrh skale pa se je ugnezdel mladi jastreb. Po pobrezju se je plazila velika želva, prelepki kačji pastirji so plesali nad vodo. Na poseki pa je ležal človek, pomežkovai pred soncem, objemal z levico ženo, v desnici pa držal sočni sedež, ki ga je bil utrjal z veje nad seboj. Mož in žena sta okušala slastni sedež, da jima je jabolčni sok kapljil po prsih.

Stari gospod je pogledal in videl — kakor tistikrat — da je vse dobro. In se je vsedel v sen-

čali dolar za dolar, ker je tako poskrbel zelo spreten špekulantski trg. Čim so bili bondi razprodani, jim je cena padla. In jim še pada. Kajti občina s to staro šaro ne more delati dobčika niti po tem ko je vozino že dvakrat zvisala. Delavci se jeze, gospodinje se totege in pravijo: "po starem je bilo boljše." Ta ista občina pod istim županom je dala pravico rabiti mestne ulice in aleje električni družbi in pred tem plinski družbi, ki zalagata v tem okraju s plinom in elektriko nad pet milijonov ljudi. Kontrakt čikaške občine z električno družbo je podpisana kar za 43 let. Tako bodo privatni lastniki dobili na milijone in milijone dobička, brez da bi delali zanj, a mestna občina pa nekaj milijonov dividend. Ta krični "kontrakt" je bil storjen na podlagi pravila, da je "free enterprise" (privatni profit) edina svetost, torej naj gredu konsumentov k vragu!

RAJSKI OTOK

Stari gospod je bil že malce čudaški. Za svet se že ni več dosti brigal, rajši je obujal spomine na svoje dobre stare čase. Nekoč je takole sedel, prebiral s prsti svojo dolgo sivo brado in gledal v praznoto.

"Kako je bilo tistikrat lepo," je misil sam pri sebi, "ko sem v Srednji Aziji — nekateri učenim možje pravijo, da je bilo na Kavkazu — ustvaril raj! Tam je bilo vsem dobro, prečudnim progastim zverem prav tako kakor zlatorumenim metuljem. Letina je bila vselej dobra. To vam je bilo krasnih in rodovitnih sadnih dreves! Nanje pa smo dobro pazili, še zlasti od tistih dob, ko sem na najlepšo jačal dan pribiti tablico z napisom: 'Trgati sadje je pod strogo kaznijo prepovedano' ... Ko bi mi tista dva prva človeka ne bila te reči pokvarila, bi bilo lahko tako ostalo do današnjega dne."

Tako je obujal spomine in se žalostil stari gospod. Ker pa je bil kakor vsi stari ljude malec svojeglav, si je brž izmisli, da si bo kar takole zase ustvaril majhen raj. Saj se je že dosti nagonal in se spodobi, da si privošči malec veselja. In je dvignil svojo vsemogreno roko nad Oceano in je izrekel Veliko Besedo. In že je iz valov Oceana — tokrat nekajlik oddaljenem, kočljivem kraju — pokukal otok.

Skale so rasle više in više, nizave je pokrilo prijetno zelenje, obrežja so bila posuta z belim peskom. Po zelenem lesovju je vodil srnjak svojo družino k napaju, vrh skale pa se je ugnezdel mladi jastreb. Po pobrezju se je plazila velika želva, prelepki kačji pastirji so plesali nad vodo. Na poseki pa je ležal človek, pomežkovai pred soncem,

objemal z levico ženo, v desnici pa držal sočni sedež, ki ga je bil utrjal z veje nad seboj. Mož in žena sta okušala slastni sedež, da jima je jabolčni sok kapljil po prsih.

Stari gospod je pogledal in videl — kakor tistikrat — da je vse dobro. In se je vsedel v sen-

ga dne ulovil nekoliko grdih očetkov in jih ponavljal do odvratnosti. V skorjo krušnega drevesa je nekdo zarezel: "Totalitarnost bo poražena!" Nekoliko mladencem se je grozansko napilo skrivač dojavljene žganja, se opotekalo po obali in vplo: "Mi nočemo svobode, mi hocemo whisky."

Stari gospod je dremal in senči svojega krušnega drevesa. Ker pa je bil že navajen videti vse, mu ni ostalo neopazno, da vso to zmedo na otoku povzroča nekaj bitij, ki se noč za noč shajajo na zapadnem rtu otoka s človekom v panamskem slamniku.

Spredivel je, da velika večina otočanov ljubi svoj mir in vse, kar otok premore. Toda ko so se slavkovemu zmerjanju pridružila še nekatera druga operjena bitja in ker niso hotela prenehati vreščati v krošnji kru-

šnega drevesa, nadalje, ko so nekatera bitja začela lomiti veje, da ne bi rodile sadja, in vplila, da so konzerve dosti boljše, je starega gospoda minila potrežljivost.

"Da bi te vrag!" je zarjal. "Ti so nepopravlivi. Ves na prekleti planet mora stran. Ta dela samo zdraho v vsem vesolu!"

Stisnil je svojo orjaško pest in jo iztegnil na Zemljo. Mala rjava krogla, čudovito nabrazana, se je sekala okoli njegove pести. Simila je v vesolje, kakor če otroška žogica pada v travo. Stari gospod se je vstopil in zdaj... naglo zahamil s svojo pestjo kar takole v zrak.

"Eh, kaj, to bi sicer moral storiti. Toda teh otrok, teh otrok bi vendar bilo škoda."

Tako je rekel in v taknili roke nazaj v zep. ("Halo", Praga.) Dita.

Resolucije Slovenskega Ameriškega Narodnega Sveta

Na zborovanju glavnega odbora Slovenskega ameriškega narodnega sveta v Clevelandu, Ohio, dne 29. in 30. maja so bile soglasno sprejete sledeče rezolucije:

Nova politična stranka

Ves čas svojega obstanka je Slovenski ameriški narodni svet stremel za doseg do razumevanja in prijateljskih odnosov med svobodoljubvnimi narodi na svetu. To naj bi bila osnovna podlaga za pravičen in trajen mir. Ves svoj program je usmeril na podlage ciljev, ki so bili zapisani v Atlantski listini in v dalekozesejni programu pokojnega Franklina D. Rooseveltta. Pošteljili smo vse sile naše organizacije k pospešitvi zavezniške zmagje nad silami fašizma, obenem pa imeli pri srcu koristi naše nové domovine ter nacionalne demokratične pravice našega naroda v staro domovini.

Nenadna smrt velikega Roosevelta pa je povzročila, da je ostal povojni program neizveden. Njegov administration je nasledila druga, ki je sicer z bedam obujil nadaljnje napredni sili in tepti njihove civilne svobodčine. In kaj je storila administracija, da prepreči v zavzetosti programu pokojnega Rooseveltovega predloga? Ce bi bila res iskrena glede civilnih svobodčin, bi podvzela vse možne korake, da bi ta neameriški predlog nikoli ne prisel v kongresu na glasovanje. To je ponoven dokaz, da administracija govori eno, nato pa drugo.

Nepotrebno je omenjati našo zunanjino politiko v vseh delih sveta, kjer se ljudski interesi kresejo z interesi oljnih magnatov in industrijskih koncerrov. Ta politika, ki koristi le preščici velekapitalistov in že zahteva krvave žrtve v Grčiji in Palestini na stroške bodočih generacij ameriškega ljudstva, osovražuje Ameriko pri vseh osnovnih ljudskih silah in ruši mogočno podlago, na kateri bi imelo sloniti prijateljsko sožitje narodov sveta. S svojimi enostranskih korakih dan z dnem ignoriramo organizacijo Združenih narodov in ji izpodkopavamo tla. Naša bofusna politika glede Trsta in Palestine je v posneh vsemu značajnemu svetu in ustvarja upravičeno nezaupanje v naše oblike in zaveze.

Predstavniki administracije zatrjujejo, da so vsi naši koraki in ukrepi za momčko oboroževanje povzeti za začetno svetovno pravljico, da je bilo vse povojno program neizveden. Njegov administration je nasledila druga, ki je sicer z bedam obujila nadaljnje napredni sili in tepti njihove civilne svobodčine. In kaj je storila administracija, da prepreči v zavzetosti programu pokojnega Rooseveltovega predloga? Ce bi bila res iskrena glede civilnih svobodčin, bi podvzela vse možne korake, da bi ta neameriški predlog nikoli ne prisel v kongresu na glasovanje. To je ponoven dokaz, da ne mislimo delati tega, kar govorimo.

Za nas slovenske Amerikanec vse druge miroljubive državljane Amerike dan ni le drugačje tako važno, kaj da se prepreči nova svetovna vojna in ukine živčna napetost, ki dela naš položaj skoraj nestren. Važno je, da se prijateljski odnosi med našo Ameriko in slovenskimi državami obnovijo. Za nas kot delavce je važno, da se zaščitijo ogrožane pravice in ohranijo civilne svobodčine, zradi katerih je marsikateri izmed nas ali naših prednikov prišel v Ameriko in si za stalno tukaj uredil svoj dom.

Glavni odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta se globoko zaveda resnosti, časa in Nadaljevanje na 5. strani.)

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 28-261

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Declaration By Slovenian American National Council

News dispatches of May 28 carried the report that Attorney General, Mr. Clark, classified also the Slovenian American National Council (SANC) among the organizations which the reactionary bigwigs consider "subversive." The Slovenian American National Council shares this arbitrary designation with many organizations which have before been labeled "disloyal," despite the lack of any proof for such accusation. Similarly, the black-eyeing of SANC is void of and not based on any facts or actions which could in any manner rightfully be termed subversive. On the contrary, during the entire period of its existence the Slovenian American National Council demonstrated and proved with numerous activities its loyalty to the Constitution of the United States, which is the only true measure of loyalty in this country.

During the most critical war period SANC built and kept up the morale of its followers, mostly war production workers; inspired by SANC, its members and supporting organizations kept on purchasing millions of dollars of war bonds, aided the Red Cross and other patriotic institutions working for the victory of the allied democratic nations over the monster—Fascism. Many of them were awarded certificates of merit for their services and loyalty by highest authorities. Numerous are also families of SANC members, which have sacrificed their sons for this precious victory; all the contributions tendered by SANC in this field would compile a volume. The loyalty of the Slovenian American National Council was at all times beyond the shadow of doubt and it often enjoyed the recognition by the authoritative functionaries who sought from it information, invited its officers to speak on radio for domestic and transoceanic transmissions, and tendered the Council their moral support.

But if all these performances are now considered subversive, then the impious decision of the Attorney General can lead only to the deduction that all the acts of the Government of the United States during the war period were incorrect; that Teheran, and Yalta, and Potsdam were all errors; that its aspirations for the preservation of unity among the allies, without which Fascism could never have been defeated—were all disloyal and subversive. SANC, of course, does not entertain this thought because it is convinced that only the common efforts and unity of the allied nations have saved the world from the horrible fate it was facing, had Fascism emerged the victor in the war. The Slovenian American National Council also believes that the preservation of this unity among the allied nations is the only security for the world peace.

The Slovenian American National Council always was and is now a loyal American organization, dedicated to work for understanding, friendly relations and lasting peace between the United States and other freedom loving nations of the world, especially the Slavic nations. This, however, does not mean that it will renounce its constitutional rights, the freedom of speech, the freedom of press, and before all, the freedom of thought, which is inseparably linked with the freedom of criticism. Conscious of these truths, The National Board of the Slovenian American National Council protestingly rejects the irresponsible designation of disloyalty and considers such arbitrary blacklisting contrary to all democratic concepts, principles and traditions of the American people and its history.

This declaration was unanimously adopted at the annual meeting of the National Board of the Slovenian American Council; held in Cleveland, Ohio, May 30, 1948.

Slovenian American National Council.
F. A. VIDER, National President.
MIRKO G. KUHEL, National Secretary.

Example of Medical "Ethics"

An attempt to bribe newspaper cartoonists for propaganda against public health legislation has been pinned on the National Physicians' Committee for the Extension of Medical Service—the extension of medical service for a profit, that is.

This is the organization which recently offered several thousand dollars in prizes for cartoonists attacking the Wagner-Murray-Dingell bill to improve the public health.

The cartoons, however, had not only to be drawn, they had to be published. In this way the committee hoped that cartoonists would submit drawing to their newspapers attacking the Wagner-Murray-Dingell bill. The committee was not interested in cartoons, unless they were printed in a newspaper or magazine of wide circulation.

The reaction to the proposal was not flattering. Several cartoonists of wholesome reputation immediately drew cartoons attacking the

proposal, but will not be followed if there are no penalties provided for ceasing operators in line.

Rep. Melvin Price is trying to get teeth into the code and it is hoped, for the benefit of all coal miners, that he succeeds. — The Progressive Miner.

Small Loans Grow

Twenty years ago commercial banks "couldn't be bothered" with small loans for individuals. Recently the National City Bank of New York, one of the largest financial concerns in the world, reported that, during the last two decades, it has put out considerably more than a billion dollars in small loans and is glad to get more such business.

Harrington has spent many years in Washington and he should know the inside of the federal code situation, but Harrington's statement is about as political as one saying that the law prohibiting stealing ought to be abolished because there is so much stealing.

The federal code is a good code—if it were enforced—and the only way for it to be enforced is to provide it with a set of strong teeth.

The code will save lives if fol-

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

PEOPLE DO IT

BY HENRY JONES

Rep. A. G. Klein (Dem., N.Y.) has proposed a \$3.00 bill to honor FDR. We'll support the amendment to make that unit of mazuma the minimum hourly wage. According to the Roosevelt mythos, that would be a most appropriate use.

PEOPLE? There's two of us born every second, 122 every minute, 175,000 of us born every day. After death and taxes it has been leaving mankind as a whole an annual increase of one per cent a year. With the G.I.'s back in the U.S. we are doing twice that ell, hitting an annual increase of 2.0 per cent, last year with 1,000,000 births. Previous high was only three million back in 1943, but productivity has increased since then.

There's probably over 400,000 proud papas in this world, but just what they are proud of we're not so sure. To these kids turned out at a rate of 122 per minute they are leaving, none too bright prospects. Are they leaving it to these kids to fix up a world that they weren't men enough to be up themselves?

IN THE PAPERS you've read off and on about those lazy British miners who wouldn't dig enough coal to save the Empire or whatever the coal was to be used for. Now we learn that Britain is paying the penalty for underpaying its miners in years gone by. Because wages were so low, it did not pay to mechanize underground transportation and cut out the labor used for other purposes than direct mining of coal underground or on the surface. The result is that in British mines only 16% are engaged in actual mining of coal, while in U.S. mines he figure is 72%.

Every time you insist upon getting more for your work, you are making it possible for some inventor's or engineer's dream to be worked out, because you have made it worth while replacing more costly labor. Machinery is used to save wages; not to save labor. If workers got all they produced it would be practicable to use all machinery that could save labor—but not until then. The exploitation of labor hinders economic progress; it does not help it.

The big organizations that the capitalists build are not for the improvement of the industrial process but to sabotage it. Veblen proved that theoretically years ago. Now the 20th Century Fund in a study of cartels comes to the same conclusion. Their new study on Cartels or Competition points out that by limiting production, favoring high cost producers, they impede technical progress, deter investment, accentuate the boom and bust cycle, prevent use of new techniques, and restrict consumption—all of which adds to the threat of depression, all of which harms the collective well-being. Yet some still have the gall to tell us: What's good for business is good for everybody.

WHEN PEOPLE—including females—lose their jobs it is usually expected they will collect some "rocking chair money" between then and the next job. California has released some figures of how that worked out last February. There were over 500,000 unemployed in the state, but only 127,000 collected state unemployment compensation. Add 49,000 who claimed under GI Bill of Rights, and 19,000 who got disability insurance, and you have left 305,000 who got nothing.

While Goldsborough was injunctioning the railroad brotherhoods in Washington, in Cleveland an AFL Building Service workers picket line was picketing one of the properties of the BLE, the swank Park Lane Villa. Alvanley Johnston, head of BLE said he was opposed to a contract that would let the union "run the business their own way and violate the Taft-Hartley Act." Maybe it's just as good that that labor banking business did take a flop!

(From Industrial Worker.)

Both Are Right

Senator "Bob" Taft and Harold Stassen continue to slug each other. Stassen says Taft is a reactionary, and Taft replies that Stassen is a political faker. Both gentlemen are right.

The outlook for "dark horses" in the Republican Convention continues to brighten. It isn't likely however, that Stassen will benefit. His attacks on Dewey and Taft have been so rabid that those gentlemen will probably insist on butchering him at the proper time.

That should open the way for Speaker "Joe" Martin or Senator Vandenberg.

Thirty cents out of every income tax dollar you pay goes to support our military machine.

Anti-Strike Orders and Freedom

People who justify court injunctions and presidential edicts as instruments for halting strikes with the explanation that "society just can't afford to permit a minority to freeze or starve society" won't get an argument from us. For the sake of a better understanding of the larger issues involved in strikes, we'll concede the point of necessity—and cheerfully.

But that doesn't alter the fact that men are no longer free when they dare not refuse to work for the profit of private owners.

What is proved by the apologists of government by decree is that capitalism can't function if workers are free.

We may as well face that fact and decide what we are going to do about it. Are we going to scrap freedom and save the private-profit system? Or will we scrap capitalism and establish an economy under which a free people can live?

We are putting it up to you, Mr. and Mrs. America, on the basis of patriotism and with the backing of the good old Declaration of Independence. Here's what the "Immortal Document" says on the matter:

"... whenever any Form of Government becomes destructive of these ends (life, liberty and pursuit of happiness) it is the Right of the People to alter or to abolish it, and to institute new Government, laying its foundation on such principles and organizing its powers in such form, as to them shall seem most likely to effect their Safety and Happiness."

Well, what is John L. Lewis waiting for? What are the 211 union executives who want the railroads nationalized (temporarily or permanently) waiting for? What are YOU waiting for if you believe that it is necessary that liberty be limited by judges and executives in order that all of us can live?

We Socialists stopped waiting long ago. We're ready to go ahead with the task of laying the foundation for a new Government. But we can't go alone. We need the sanction and the mandate of the American people—the people who can not escape choosing between the freedom of democratic Socialism and whatever measure of slavery must be fastened upon Americans to preserve the profit economy and class society called "capitalism."

—Reading Labor Advocate.

Spain

The new wave of fascist terror sweeping Spain reveals Franco determined to liquidate the opposition before September, when the General Assembly of the United Nations meets in Paris. It is expected that the Assembly will then resume its debate on Spain, if only to give various Latin American countries an opportunity to explain their behavior in sending ambassadors to Madrid in defiance of the United Nations resolution of December, 1946. The fact that the debate will take place in the country next door, and for that reason will be particularly stormy, makes Franco anxious to get rid of troublesome elements at any cost. Last week, the Spanish Republican governments in exile requested the United Nations to take notice of one recent episode in the Caudillo's program of preparation. In a letter to Secretary General Trygve Lie, the Republican government points to the scandalous violation of the terms of the Franco amnesty involved in the death sentence recently imposed on Josep Boronat Recansens, a member of the moderate Catalan Democratic Party who went back to Spain after being cleared by the Spanish Consul in Perpignan, Senor Recansens established himself in Barcelona only to be convicted a few months later, of a new offense, but of "crimes committed during the civil war." This case should put an end to any illusions about Franco's intentions and also to the current irresponsible practice of American and British consulates which urge Spanish Republicans applying for any kind of visa to take advantage of the new amnesty law and return to Spain.—The Nation.

Thousands Face Starvation in Midst of U. S. Prosperity

Though the nation is now at the peak of prosperity, many thousands of Americans are "at the brink of starvation." That disclosure highlighted an appalling report issued recently by Oscar R. Ewing, chief of the Federal Security Agency.

Those on relief and social security rolls are suffering the most because the benefits they receive are far too small to pay even for food at present-day prices, Ewing declared.

Average pension payments under the Social Security Act, he said, amount to only \$39 a month.

"The plight of many of our aged who are no longer able to make ends meet is pitiful in the extreme," Ewing explained.

"Also, reports coming to our agency indicate that thousands of dependent children are undernourished to an extent bordering on starvation. Many lack shoes and clothing needed to enable them to attend school."

Letters have been pouring into agency from widows and others on security rolls, all carrying a "note of desperation," he said. These tell "a heart-rending story of the struggle to pay for the bare necessities," he declared.

He described the situation as a "crisis" and voiced an appeal to Congress to liberalize social security legislation, so as to relieve the suffering.

"We spend too much, think too much, talk too much and depend too much on our material strength, and meanwhile, at our national peril, we are ignoring our human resources," Ewing warned.

Few of us can stand prosperity, Another man's, I mean.—Mark Twain.

Veterans Hold 44% Of All Federal Jobs

WASHINGTON—State-by-State employment figures released by the U.S. Civil Service Commission show that, as of December 31, 1947, 44 per cent of the Federal employees in the continental United States were veterans.

In three States—Maine, Oklahoma and Rhode Island—more than half of the Federal employees were veterans. Other states with much higher proportions of veterans than the national average are California, Colorado, Florida, Indiana, Kansas, Kentucky, Massachusetts, New Jersey, New Mexico, Pennsylvania, Texas, Virginia and Washington.

The Disappointed

By ELIA WHEELER WILCOX

There are songs enough for the hero

Who dwells on the heights of fame;

Sing of the disappointed—

For those who have missed their aim.

I sing for the breathless runner,

The eager, anxious soul,

Who fails with his strength exhausted,

Almost in sight of the goal;

For the hearts that break in silence,

With a sorrow all unknown,

For those who need companions,

Yet walk their ways alone.

There are songs enough for the lovers

Who share love's tender pain,

I sing for the one whose passion Is given all in vain.

And I know the sojourner system Must somewhere keep in space

A prize for that spent runner Who barely lost the race.

For the plan would be imperfect Unless it held some sphere

That paid for the toil and talent

And love that are wasted, here.